

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”**

Електронне видання

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО”

**для студентів 2 курсу денної форми навчання
першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»**

*Затверджено засіданні кафедри
адміністративного права та адміністративної діяльності
(протокол № 10 від 10.03.2020 р.)*

**Харків
2020**

Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни “Адміністративне право” (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право») для студентів 2 курсу денних факультетів / Уклад.: В.Я. Настюк, Р.В. Шаповал, В.В. Мартиновський та ін. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого”, 2020. – 33 с.

Укладачі: В.Я. Настюк,
Р.В. Шаповал,
В.В. Мартиновський,
Ю.В. Мех,
О.В. Шовкопляс,
О.К. Сайчук

ВСТУП

Адміністративне право – навчальна дисципліна, метою вивчення якої є отримання студентами ґрунтовних знань про правове забезпечення реалізації прав, свобод та інтересів громадян у відносинах з органами виконавчої влади (їх представниками), порядок здійснення державного управління, його форми і методи, особливості управлінського впливу в різних сферах суспільного життя.

Навчання відбувається у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, виконання студентами самостійних завдань та написання контрольних робіт.

Для закріплення самостійно набутих студентами знань перед складанням іспиту проводяться практичні заняття безпосередньо під час сесії.

Самостійну роботу з навчальної дисципліни “Адміністративне право” слід проводити систематично, згідно з програмою, упродовж усього навчального року. Формами самостійної роботи студентів є: підготовка до практичних занять; виконання завдань за темами практичних занять; робота з інформаційними джерелами.

Під час підготовки до практичних занять та виконання письмових завдань треба звернутися насамперед до програми курсу, нормативного матеріалу та конспекту установчих лекцій. На заняттях рішення кожного завдання докладно аналізується.

Наявність письмово виконаних завдань та відвідування практичних занять є обов’язковими. Якщо студент не з’явився на практичне заняття чи письмово не виконав домашнього завдання, або ж одержав за результатами занять незадовільну оцінку, він допускається до складання заліку тільки після відпрацювання практичних занять, яке з дозволу декана факультету здійснюється індивідуально або у складі іншої академічної групи.

Обов’язковою формою для студентів-заочників є виконання контрольних робіт. Рішення кожного завдання повинно бути розгорнутим і мотивованим, має містити в собі не тільки посилення, а й аналіз відповідних положень чинних нормативно-правових актів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати предмет, метод і систему адміністративного права, зв’язок цієї галузі права з іншими галузями права; основні проблеми науки адміністративного права; поняття та особливості адміністративно-правових норм і відносин; суб’єктів адміністративного права та елементи їх статусу; функції, форми і методи державного управління; поняття “адміністративний примус” та види його заходів; поняття та основні риси адміністративної відповідальності; поняття, загальні риси та структуру адміністративного процесу; сутність адміністративної юстиції, поняття та завдання адміністративного судочинства в Україні; способи забезпечення законності й дисципліни в державному управлінні; поняття та види адміністративно-

правових режимів; правові засади та організацію управління економікою, соціально-культурним будівництвом і адміністративно-політичною діяльністю;

уміти використовувати отримані знання в практичній діяльності; вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, які регламентують відносини у сфері державного управління; аналізувати й коментувати відповідні нормативні положення; прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері; користуватися сучасною науковою і спеціальною літературою, електронними юридичними базами даних, іншими інформаційними джерелами.

Зважаючи на численність нормативно-правових актів, що регламентують відносини у сфері державного управління, студентам пропонується при вивченні навчальної дисципліни “Адміністративне право” здійснювати пошук необхідних актів на Інтернет-сайті www.zakon1.rada.gov.ua.

Модуль 1. Адміністративне право як галузь публічного права.

Тема 1. Основоположні категорії адміністративного права

1. Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади.
2. Види публічного адміністрування.
3. Суб'єкти публічного адміністрування. Публічний інтерес.

Завдання

1. До Центру надання адміністративних послуг Шевченківського району звернулись засновники громадські об'єднання «Мрія» (місцезнаходження якого є м. Харків) для державної реєстрації припинення громадського об'єднання в результаті його ліквідації. Документи було подано у паперовій формі поштовим відправленням на поштову адресу Центру надання адміністративних послуг Шевченківського району. При цьому суб'єктом надання такої адміністративної послуги є Головне територіальне управління юстиції у Харківській області.

Чи є відносини, що виникають між учасниками даних суспільних відносин різновидом публічного адміністрування, чому? До якого виду вони відносяться? Хто з зазначених учасників відносин є суб'єктом публічного адміністрування?

2. Громадянин М. звернувся до відділу з контролю за благоустроєм міста Департаменту контролю Харківської міської ради із заявою про анулювання дозволу на порушення об'єктів благоустрою; поліцейський застосував вогнепальну зброю без попередження відносно громадянина Н., який вчинив збройний опір.

Чи є правовідносини, які виникли у вищенаведених випадках, видами публічного адміністрування? Якщо є, то надайте їм характеристику.

Список нормативно-правових актів та літератури

Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. – Харків : Право, 2020. – 392 с.

Авер'янов В. Людиноцентристська ідеологія як основа реформування українського адміністративного права в умовах інтеграційного процесу. <http://radnuk.info/pidrychnuku/493-stetse nko/21414- 2012-06-20-10-58-46.html>

Мельник Р. Предмет адміністративного права. Право України. 2018. https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2018

Гриценко І., Мельник Р., Пухтецька А. та ін. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 566 с.

Мельник Р. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 308 с.

Пухтецька А. Європейські принципи адміністративного права та їх запровадження у законодавство України: автореф. дисертації. Київ, 2009. 18 с.

Тема 2. Адміністративне право як складова публічного права

1. Мета і завдання адміністративного права.
2. Предмет адміністративного права. Адміністративне право як галузь, наука та навчальна дисципліна.
3. Відмежування адміністративного права від інших галузей права.
4. Взаємодія адміністративного права України та європейського адміністративного права.
5. Система адміністративного права України.

Завдання

1. Громадянин А. подав заяву на видачу висновку до проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки в електронній формі за власним електронним цифровим підписом (печаткою) розробника через електронні сервіси Держгеокадастру. Іванов І.І. надав всі необхідні для цього документи та через 10 днів отримав висновок до проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у формі електронного документа на електронну адресу.

Чи належать відносини, які виникли в даному випадку, до таких, що становлять предмет адміністративного права? Обґрунтуйте свою відповідь, визначивши ознаки цих відносин.

2. Мешканець м. Харкова В. зареєструвався на Єдиному державному порталі адміністративних послуг з метою замовлення адміністративної послуги онлайн, а саме здійснити державну реєстрацію народження його дитини. В. було переадресовано на спеціалізований веб-портал «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану», де останньому було запропоновано заповнити електронну форму для формування звернення. В. успішно пройшов процедуру і став чекати на прийом у відповідному відділі державної реєстрації актів цивільного стану.

Чи належать відносини, які виникли в даному випадку, до таких, що становлять предмет адміністративного права? Обґрунтуйте свою відповідь, визначивши ознаки цих відносин.

Список нормативно-правових актів та літератури

Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. – Харків : Право, 2020. – 392 с.

Мельник Р. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 308 с.

Про стратегічну екологічну оцінку. Закон України від 20.03.2018 2354-VIII.

Слістратов А. Адміністративне право: лекції. 1911. URL <http://sipl.com.ua/?p=5025>

Тема 3. Адміністративно-правові норми.

1. Поняття адміністративно-правової норми.
2. Особливості норм адміністративного права.
3. Структура норм адміністративного права.
4. Види адміністративно-правових норм.
5. Реалізація адміністративно-правових норм.
6. Систематизація адміністративного права.

Завдання

1. Визначте у наведених нижче адміністративно-правових нормах диспозицію, гіпотезу та санкцію.

1) Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, порядку використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування, несвоєчасне або неповне їх повернення, несвоєчасне подання або неподання встановленої звітності, подання недостовірної звітності щодо використання страхових коштів, – тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2) Несплата або несвоєчасна сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у тому числі авансових платежів, у сумі, що не перевищує трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, – тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, фізичну особу - підприємця або особу, яка забезпечує себе роботою самостійно, від сорока до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3) Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень, – тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Ректор закладу вищої освіти видав наказ, яким встановлювався штраф у розмірі 500 гривень за куріння в учбових корпусах, гуртожитках та на прилеглих територіях.

Проаналізуйте законність видання наказу ректора.

Список нормативно-правових актів та літератури

Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. – Харків : Право, 2020. – 392 с.

Теорія держави і права: підручник / за ред. О. Петришина. Харків: право, 2015.

Галуцько В. Принципи адміністративного права. Адміністративне право України : підручник / Галуцько В., Олефір В., Короєд С. та ін. Херсон : ХМД, 2013. Т.1 : Загальне адміністративне право. Академічний курс.

Горбунова Л. Принцип законності у нормотворчій діяльності органів виконавчої влади : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2008.

Тема 4. Поняття й основні риси адміністративно-правових відносин.

1. Поняття адміністративно-правових відносин.
2. Особливості та види адміністративно-правових відносин.
3. Складові адміністративно-правових відносин.
4. Суб'єкти та об'єкти адміністративно-правових відносин.
5. Адміністративна правоздатність та адміністративна дієздатність.

Завдання

1. Чотирнадцятирічний громадянин А. звернувся до відділу кадрів приватного підприємства, що займається роздрібною торгівлею, з проханням працевлаштування на посаду пакувальника. Керівник відділу кадрів відмовив громадянину А., посилаючись на те, що йому не виконалось вісімнадцять років.

Проаналізуйте законність відмови керівника відділу кадрів приватного підприємства.

2. Перегляньте наведені нижче приклади правових відносин між суб'єктами та охарактеризуйте приклади адміністративно-правових відносин: 1) Міністерство оборони України і Науково-методичний центр кадрової політики Міноборони щодо перевірки діяльності останнього; 2) працівник на підприємстві на відділ кадрів цього підприємства стосовно щорічної відпустки; 3) громадянин України і іноземець щодо укладення консенсуального договору; 4) Міністерство охорони здоров'я України і Міністерство освіти і науки України щодо видання спільного акту; 5) орган Національної поліції і особа, яка порушила правила дорожнього руху під час складання протоколу; 6) керівник підприємства і робітник щодо накладання дисциплінарного стягнення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Тема 5. Принципи адміністративного права.

1. Поняття та значення принципів адміністративного права.
2. Принцип верховенства права та законності в адміністративному праві.
3. Основні принципи належного врядування.

Завдання

1. При розгляді справи про адміністративне правопорушення суд виніс постанову, якою наклав на громадянина Германії А. стягнення у вигляді видворення з межі України. Громадянин А. подав апеляційну скаргу з вимогою змінити вид адміністративного стягнення, посилаючись на те, що в нього подвійне громадянство, і він також є громадянином України.

Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд. Відповідь обґрунтуйте.

2. Громадянин А. приймав участь у мирному зібранні політичної партії «Влада народу», де помітив, що також у даному зібранні приймає участь його знайомий, який стверджував, що працює слідчим в Національній поліції України. Громадянин А. звернувся з відповідним зверненням до Міністерства внутрішніх справ України щодо неправомірності дій поліцейського.

Чи правомірні були дії працівника поліції? Чи були порушені у даній ситуації принципи адміністративного права, якщо так, то які й чому?

3. Знайдіть помилкові твердження:

1) Заборона свавілля є обов'язковою складовою принципу верховенства права;

2) Юридична визначеність є обов'язковою складовою принципу верховенства права;

3) Доцільність діяльності є обов'язковою складовою принципу верховенства права;

4) Доступність норми займає центральне місце у системі принципів адміністративного права.

Список нормативно-правових актів та літератури

Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. – Харків : Право, 2020. – 392 с.

Європейські принципи державного управління. Публікація СІГМА. №27. 1999. http://www.sigmaxweb.org/publications/Sergei_Rus_SP27_99Rev1.pdf

Білі книги (англ. White Papers) – це авторитетний звіт чи довідник, який коротко інформує читачів про складну проблему та представляє філософію органу, що видав це питання. Білі книги Європейської Комісії містять пропозиції щодо діяльності ЄС.

Дзюндзюк В. та ін. Публічне адміністрування в Україні. 2011. <http://economics.studio/derjavne-upravlinnya-munitsipalne/printsip-vidkritosti-prozorosti-78944.html>

Тема 6. Джерела адміністративного права.

1. Поняття та види джерел адміністративного права.

2. Система джерел адміністративного права, їх значення.
3. Національні та міжнародні джерела адміністративного права.
4. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права.
5. Неформалізовані квазіджерела адміністративного права.
6. Юридична сила формалізованих джерел адміністративного права.

Завдання

1. Громадянин А. звернувся до Конституційного суду України з заявою щодо конституційності відповідного Закону України, який суперечить міжнародному договору. Конституційний суд не задовольнив заяву громадянина А., посилаючись на те, що міжнародний договір не ратифікований Верховною Радою України. При цьому, зазначимо, що міжнародний договір укладено з боку України від Кабінету Міністрів України та має міжвідомчий характер.

Чи законне рішення прийняв Конституційний суд. Рішення обґрунтуйте.

2. Перегляньте наведений нижче перелік джерел права та виділіть джерела адміністративного права: 1) Закон України «Про доступ до публічної інформації»; 2) Наказ Міністерства фінансів України від 14.08.2019 № 344 "Про внесення змін до Стандартів внутрішнього аудиту"; 3) Рішення Європейського суду з прав людини Справа «Денісов проти України» (Заява № 76639/11) 25 вересня 2018 року; 4) Протокол про адміністративне правопорушення складений уповноваженою особою органу державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки; 5) Розпорядження міського голови «Про створення міської координаційної ради з питань боротьби з наркоманією, алкоголізмом, вірусними гепатитами, захворюванням на СНІД та туберкульоз при Миколаївській міській раді» № 334р від 14 листопада 2019 р.; 6) Конституція України; 7) Конвенція про права дитини від 20 листопада 89 р.; 8) Розпорядження ДФС України від 23.01.2018 № 7-р «Про перерозподіл зон обслуговування територіальних підрозділів Енергетичної митниці ДФС між управліннями (відділами) внутрішньої безпеки територіальних органів ДФС»; 9) Указ Президента України № 547/2011 «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації»; 10) Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 297 «Деякі питання діяльності органів Державної фіскальної служби».

Список нормативно-правових актів та літератури

Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. – Харків : Право, 2020. – 392 с.

Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV.

Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України від 18 березня 2004 р. №1629 IV.

Мельник Р. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 308 с.

Тема 7. Суб'єкти публічного адміністрування.

1. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування.
2. Компетенція суб'єкта публічного адміністрування.
3. Роль Президента України в системі адміністрування виконавчої влади.
4. Система органів виконавчої влади.
5. Суб'єкти місцевого самоврядування.

Завдання

1. Знайдіть помилки у наведених твердженнях. Відповідь обґрунтуйте:

- 1) Державні фонди та установи не є суб'єктами публічного адміністрування;
- 2) Адміністративні повноваження включають в себе делеговані адміністративні повноваження;
- 3) Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом.

2. На чергових виборах до сільської ради було обрано дев'ять депутатів, що складає сто відсотків загального складу ради. Через два місяця чотири депутата склали повноваження, після чого рада продовжила роботу.

Чи являється діяльність сільської ради законною після складення повноважень депутатів? Відповідь обґрунтуйте.

3. За поданням Прем'єр-міністра України, Верховною Радою України була прийнята Постанова про звільнення з посади Міністра охорони здоров'я України. Причиною поданням Прем'єр-міністра України стала наявності заборгованості у міністра зі сплати аліментів на утримання дитини, сукупний розмір якої перевищував суму відповідних платежів за дванадцять місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання. В свою чергу, після звільнення вищезгаданого міністра Кабінет Міністрів України звільнив з посад першого заступника міністра та заступників. Після цього звільнені заступники звернулися до суду з позовом щодо оскарження такого рішення про звільнення.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи законно було звільнено міністра та його заступників. Охарактеризуйте дії заступників міністра щодо оскарження.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Національну поліцію: Закон України.
Про Службу зовнішньої розвідки України: Закон України.
Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України:
Постанова Кабінету Міністрів України від 2.07.2014 р. № 228.
Про Державне бюро розслідувань: Закон України.

Тема 8. Громадські об'єднання та політичні партії – суб'єкти адміністративного права.

1. Поняття і види громадських об'єднань.
2. Порядок створення громадських об'єднань та припинення їх діяльності.
3. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.
4. Політичні партії, порядок їх реєстрації.
5. Адміністративно-правовий статус політичних партій.

Завдання

1. Знайдіть помилки у наведених твердженнях. Відповідь обґрунтуйте:
- 1) Політичні партії створюються за ініціативою громадян України, які досягли 16 років, не обмежені судом у дієздатності і не тримаються в місцях позбавлення волі.
 - 2) Членами політичних партій можуть бути тільки громадяни України, які досягли 16-річного віку.
 - 3) Легалізація (офіційне визнання) об'єднань громадян є обов'язковою і здійснюється шляхом їх реєстрації або повідомлення про заснування.

2. В січні 2019 року громадянин А. подав заяву щодо вступу в члени до політичної партії. Через пів року пройшов конкурс на посаду слідчого до Національного антикорупційного бюро України. 1 липня громадянина А. було призначено на посаду. 30 червня він подав заяву до партії з вимогою позбавити його членства. Крім того в заяві просив щоб рішення про позбавлення членства в партії було прийняте цього ж дня, адже він не має права бути членом політичної партії у зв'язку з призначенням його на посаду Національного антикорупційного бюро України.

Дайте юридичний аналіз ситуації.

3. Іноземець Джон Браун (перебуваючи в Україні на законних підставах) вирішив утворити громадську організацію «Співдружність» та стати її засновником. Відповідно до чинних Законів України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» та «Про громадські об'єднання» він в електронній формі подав всі необхідні документи через портал електронних сервісів. Але через 10 днів Джон Браун отримав повідомлення про відмову у державній реєстрації із зазначенням виключного переліку підстав для відмови.

Проаналізуйте ситуацію та підготуйте юридично обґрунтований висновок щодо правомірності (неправомірності) відмови Джону Брауну у державній реєстрації? Які можливі причини відмови для такої реєстрації?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про політичні партії. Закон України від 5.04.2001. № 2365-III

Про громадські об'єднання. Закон України від 22.03.2012. № 4572-VI

Тема 9. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права

1. Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.
2. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи.
3. Суб'єктивне публічне право.

Завдання

1. Громадянка України А., перебуваючи за кордоном одружилась з особою без громадянства В. У особи В. була неповнолітня донька. Після одруження всі вони приїхали в Україну та громадянка А. планувала усиновити дитину.

Дайте правовий аналіз ситуації та визначить, чи має право особа В. та дитина набутти громадянство України.

2. До центру надання адміністративних послуг Шевченківського району м. Харкова звернулася п'ятнадцятирічна громадянка Сидорова І. з метою державної реєстрації зміни імені. При цьому, вона надала всі необхідні документи, в тому числі паспорт громадянина України з безконтактним електронним носієм. Сидоровій було відмовлено у даній процедурі, аргументуючи тим, що з проханням про державну реєстрацію звернулася недієздатна особа.

Чи порушені у даній ситуації права Сидорової І.? З яких причин їй відмовили у наданні адміністративної послуги. З яких взагалі причин ЦНАП може відмовити у наданні такої послуги.

3. Іноземець, громадянин Литовської Республіки Н., відпочиваючи на території одного з лісів м. Харкова, розпалив багаття задля задоволення особистої потреби в готовій їжі. Зазначене діяння було зафіксоване співробітниками патрульної поліції, яким громадянин Литовської Республіки Н. пояснив, що він не є громадянином України і тому норми Конституції України та інших законів, загальнообов'язкові правила стосовно охорони природи, санітарії, пожежної безпеки, громадського порядку, не є для нього обов'язковими.

Дайте юридичний аналіз ситуації.

Список нормативно-правових актів та літератури

Колпаков В, Кузьменко О., Пастух У. та ін. Курс адміністративного права України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2012.

Про громадські об'єднання. Закон від 22.03 2012 р. №4572-VI.

Гриценко І., Мельник Р., Пухтецька А. та ін. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2015

Тема 10. Інструменти публічного адміністрування

1. Поняття інструмента публічного адміністрування.
2. Форми публічного адміністрування.
3. План як інструмент публічного адміністрування.
4. Фактична дія як інструмент публічного адміністрування.
5. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
6. Методи публічного адміністрування.
7. Адміністративно-правовий режим як інструмент публічного адміністрування.
8. Контроль та нагляд як інструмент публічного адміністрування.
9. Використання електронного урядування в публічному адмініструванні.

Завдання

1. Назвіть приклади наступних форм електронного урядування та охарактеризуйте їх:

- 1) «Уряд – громадянин»;
- 2) «Уряд – бізнес»;
- 3) «Уряд – Уряд».

2. Одразу після призначення Іванова І.І. на посаду міністра охорони здоров'я України останній: призначив індивідуальним актом на посаду свого першого заступника Петрова П.П., перерозподілив обов'язки між першим заступником міністра Петровим та заступником міністра Сидоровим; та притягнув до дисциплінарної відповідальності заступника Сидорова.

Дайте правову оцінку ситуації. Які дії міністра Іванова є правомірними, а які ні? Відповідь обґрунтуйте.

3. Розпорядженням Голови Миколаївської обласної державної адміністрації було виділено кошти на утримання волейбольної команди за рахунок коштів, передбачених в обласному бюджеті по програмі військово-патріотичного виховання населення Миколаївської області на 2015-2020 роки.

Визначте, чи законним є вказаний акт.

Список нормативно-правових актів та літератури

Александрова Н. Класифікація правових актів управління. Державне управління адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Авер'янова. Київ: Факт, 2003.

Тимошук В. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: монографія. Київ: Конус-Ю, 2010.

2 Мандюк О. Індивідуальні адміністративні акти: теорія і практика застосування : дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2017.

Модуль 2. Адміністративна процедура. Адміністративні послуги. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.

Тема 11. Адміністративна процедура

1. Розуміння адміністративної процедури.
2. Види адміністративних процедур.
3. Принципи адміністративної процедури.
4. Учасники адміністративної процедури.
5. Стадії адміністративної процедури.
6. Ініціювання та початок провадження.

Завдання

1. Керівник приватного підприємства звернувся до органу державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки з вимогою внесення змін до ліцензії на перевезення радіоактивних матеріалів у зв'язку зі зміною місцезнаходження юридичної особи. У відповіді було відмовлено, у зв'язку з тим, що ліцензія видана на бланку встановленого зразка, що не підлягає внесенню змін.

Зробіть юридичний аналіз ситуації.

2. Державна архітектурно-будівельна інспекція України серед інших адміністративних послуг надає таку, як «видача дозволів на виконання будівельних робіт (щодо об'єктів з середнім (СС2) та значним (СС3) класом наслідків)». Сформулюйте конкретну життєву обставину, з якою можуть бути пов'язані адміністративно-правові відносини з приводу отримання вищезазначеної адміністративної послуги.

Визначте всіх учасників такої адміністративної процедури (адміністративний орган, заявник, можливі зацікавлені особи).

Список нормативно-правових актів та літератури

Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності. Закон України від 6.09.2005 р. № 2806-IV

Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. Тимошук. Київ: Факт, 2003. 496 с.

Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / В.П. Тимощук. Київ: Факт. 2003. 496 с.

Бойко І., Зима О., Соловійова О. Адміністративна процедура: конспект лекцій / за заг. ред. І. Бойко. Харків: Право, 2017. 132 с.

Тема 12. Адміністративні послуги.

1. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг.
2. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
3. Порядок надання адміністративних послуг.

Завдання

1. Громадянин А., знаходячись в приміщенні центру надання адміністративних послуг, вимагав від співробітників центру безкоштовно забезпечити його бланком заяви, ручкою для написання заяви та допомоги в заповненні заяви. Співробітник центру відмовив, пояснюючи тим, що це не відноситься до видів адміністративних послуг.

Чи законні дії працівника центру адміністративних послуг?

2. Громадянин України Іванов І.І. звернувся для реєстрації місця проживання до Центру надання адміністративних послуг Шевченківського району м. Харкова. При цьому громадянин подав наступні документи: заяву про реєстрацію місця проживання, заяву-згоду на обробку персональних даних, квитанцію про сплату адміністративного збору та документ до якого вносяться відомості про місце проживання. Але йому було відмовлено у наданні такої адміністративної послуги.

Чому Іванову І.І. відмовили у реєстрації місця проживання. Чи правомірна така відмова? За яких підстав можуть відмовити у наданні такої адміністративної послуги?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про адміністративні послуги: Закон від 6.09.2012 № 520.

Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 № 90-р.

Буханевич О. Класифікація адміністративних послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2015. № 33. Том. 2. С.10.

Тема 13. Захист приватної особи у сфері публічного адміністрування.

1. Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
2. Медіація як засіб вирішення адміністративних суперечок.
3. Адміністративне оскарження.

4. Відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації приватним особам.

Завдання

1. Громадянина А. було звільнено з приватного підприємства під час хвороби. Після одужання громадянин А. звернувся з заявою до керівника підприємства щодо поновлення його на роботі. Керівник підприємства відмовив, пояснюючи тим, що він розглядає звернення тільки осіб, які працюють на підприємстві.

Чи законні дії керівника підприємства?

2. 11 листопада 2019 року громадянин Іванов І.І. звернувся до Центру надання адміністративних послуг Шевченківського району м. Харкова для оформлення і видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм. Івановим І.І. були надані всі необхідні документи та сплачено вартість адміністративного збору за термінове оформлення. 18 листопада 2019 року громадянин Іванов І.І. знову звернувся у даний центр надання адміністративних послуг для отримання свого паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм. Але йому було відмовлено у видачі, з причини того, що паспорт ще не виготовлено. Іванов І.І. написав скаргу щодо недотримання строків видачі паспорта та направив її до зазначеного вище Центру надання адміністративних послуг Шевченківського району м. Харкова.

Дайте юридичну оцінку ситуації. Чому Іванову І.І. не було видано паспорт.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про звернення громадян: Закон України від 2.10.1996 № 393.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. №4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди».

Подковенко Т. Інститут медіації: зарубіжний досвід та українські перспективи. *Актуальні проблеми правознавства*. 2016. Вип. 1. С. 26-29.

Модуль 3. Службове право.

Тема 14. Публічна служба та публічні службовці.

1. Поняття та сутність публічної служби.

Завдання

1. Державного службовця категорії Б було відкликано з щорічної відпустки наказом керівника органу. При чому особу було відкликано за ініціативою начальника відділу кадрів шляхом надання обґрунтованого подання керівникові органу.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Чи законно державного службовця відкликано з відпустки?

2. У Харківській обласній державній адміністрації було об'явлено про конкурс на заміщення вакантної посади головного спеціалісту Департаменту економіки і міжнародних відносин. Громадянин А. був одним претендентом на посаду та приймав участь у зазначеному конкурсі, він набрав максимально високий бал з усіх можливих. Але на співбесіді стало зрозуміло, що Громадянин А. не володіє державною мовою.

Зробіть аналіз ситуації. Чи законно буде прийняти громадянина А. на посаду головного спеціалісту Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації? Чи не буде це суперечити принципам публічної служби в Україні?

3. У Харківську міську раду було оголошено конкурс на посаду сьомої категорії. Громадянин Республіки Узбекистан А. подав до конкурсної комісії необхідні документи, а саме: заяву про участь у конкурсі, в якій зазначається про ознайомлення заявника із встановленими законодавством обмеженнями щодо прийняття на державну службу та проходження державної служби; заповнену особову картку з відповідними додатками; дві фотокартки розміром 4 x 6 см; копії документів про освіту, засвідчені нотаріально чи в іншому встановленому законодавством порядку; відомості про доходи та зобов'язання фінансового характеру щодо себе та членів своєї сім'ї. Комісією було відмовлено А. в участі у конкурсі.

Проаналізуйте дану ситуацію та дайте правову оцінку.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2016. – № 4. – Ст. 43.

Про затвердження порядку відкликання державного службовця із щорічної відпустки: Постанова КМУ № 230 від 25.03.2016 р. // Офіційний вісник України – 2016. – № 26. – Ст. 1039.

Тема 15. Юридичний статус публічного службовця

1. Вимоги, що висуваються до публічних службовців.
2. Обмеження при перебуванні на посадах публічної служби.
3. Визначення посадової та службової особи в публічній службі.
4. Визначення меж реалізації дискреційних для публічних службовців.

Завдання

1. Державний службовець отримав від безпосереднього керівника письмове доручення, після чого відмовився виконувати доручення, посилаючись на те, що в нього виникли сумніви щодо законності такого доручення.

Проаналізуйте ситуації, посилаючись на норми законодавства. Визначить законність дій державного службовця.

2. Керівник Харківської місцевої прокуратури № 12 знаходячись у щорічній відпустці використовував службовий автомобіль для особистих цілей. Громадський активіст зафіксував на відео використання Івановим І.І. службового автомобілю для особистих цілей та направив скаргу на ім'я прокурора Харківської області. Але відповіді на скаргу Попов не отримав та керівник Харківської місцевої прокуратури № 12 Іванов І.І. до відповідальності притягнутий не був.

Зробіть юридичний аналіз ситуації.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2016. – № 4. – Ст. 43.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

Про звернення громадян: Закон України від 2.10.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України – 1996. – № 47. – Ст. 256.

Тема 16. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.

1. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.
2. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними.
3. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
4. Інші антикорупційні обмеження для публічних службовців.
5. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
6. Правила етичної поведінки публічних службовців.
7. Фінансовий контроль щодо публічних службовців.

Завдання

1. Знайдіть помилкові твердження, спираючись на чинне законодавство:

1) реальний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

2) потенційний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

3) приватний інтерес – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

4) неправомірна вигода – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

2. 1 листопада 2019 року громадянина Іванова було звільнено з посади міністра охорони здоров'я. Після звільнення останній пройшов визначену законодавством процедуру для отримання адвокатського свідоцтва та став займатися адвокатською діяльністю. 1 липня 2020 року він представляв в суді інтереси фармацевтичної компанії «Ліки», яка була одною стороною, а відповідачем виступало Міністерство охорони здоров'я України. У результаті розгляду справи судом було прийнято рішення стосовно стягнення з Міністерства охорони здоров'я України 1000000 грн. на користь фармацевтичної компанії «Ліки».

Надайте юридичний аналіз ситуації.

3. Стосовно директора департаменту Вінницької міської ради П. складено протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією. У протоколі йшлося про обставини, коли П., перебуваючи на посаді публічного службовця, на платній основі читав лекції у одному з місцевих ВНЗ, чим порушив вимогу обмеження щодо сумісництва і суміщення з іншими видами діяльності. Суддя, розглянувши справу, виніс постанову про звільнення П. з посади.

Зробіть юридичний аналіз ситуації.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2016. – № 4. – Ст. 43.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

Про звернення громадян: Закон України від 2.10.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України – 1996. – № 47. – Ст. 256.

Тема 17. Проходження публічної служби.

1. Вступ на державну службу.
2. Службова кар'єра.
3. Припинення державної служби.
4. Особливості проходження служби в органах місцевого самоврядування.

Завдання

1. Громадянин А. подав документи до конкурсної комісії щодо вступу на державну службу. Після проведення випробувань та співбесіди Громадянину А. було відмовлено в зайнятті посади державного службовця. Останній подав скаргу до суду на незаконність роботи конкурсної комісії, посилаючись на те, що двома членами комісії були представники громадських об'єднань та за таких обставин рішення комісії не може бути законне.

Визначте, чи законність роботи конкурсної комісії.

2. 1 листопада 2019 р. у відділі організації оздоровлення та відпочинку дітей Департаменту соціального захисту населення при Харківській обласній державній адміністрації було проведено конкурс за заміщення вакантної посади головного спеціалісту. Після його проведення на посаду було призначено Петрову А.А. 5 листопада 2019 р. Іванов І.І. звернувся до суду з позовною заявою стосовно оскарження рішення про прийняття даної особи на роботу та висунув вимогу щодо скасування результатів проведення цього конкурсу. При цьому, вказавши причиною скасування порушену процедуру проведення конкурсу, а саме було відсутнє оголошення про проведення конкурсу.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи має право Іванов оскаржувати рішення конкурсу на заміщення вакантної посади? Чи законно було проведено конкурс?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2016. – № 4. – Ст. 43.

Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2012. – № 1. – Ст. 1.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: Постанова КМУ № 246 від 25.03.2016 р. // Офіційний вісник України – 2016. – № 28. – Ст. 1116.

Тема 18. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державних службовців.

1. Підстави дисциплінарної відповідальності державних службовців.
2. Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності.
3. Система дисциплінарних стягнень і принципи їх застосування.

Завдання

1. Громадянин А., перебуваючи на посаді прокурора відділу прокуратури області несвоєчасно подав декларацію особи уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, про що було складено протокол та винесено постанову про накладання штрафу. Копію постанови було направлено керівнику прокуратури області, після чого громадянина А. було звільнено. Останній заперечував своє звільнення, посилаючись на те, що особу не можна притягти за одне і теж діяння до двох видів юридичної відповідальності.

Чи законно було звільнено громадянина А.?

2. Іванов І.І. займає посаду головного спеціаліста – юрисконсульта у Юридичному департаменті при Харківській обласній державній адміністрації. Під час агітаційної програми політичної партії «Наш край» перед черговими виборами народних депутатів України Іванов І.І. повісив на свій автомобіль друкований матеріал передвиборної агітації цієї політичної партії. Після цього Іванова І.І. було притягнуто до дисциплінарної відповідальності Директором Юридичного департаменту при Харківській обласній державній адміністрації та накладено дисциплінарне стягнення. При цьому було вказано, що Іванов І.І. порушує вимоги Закону України «Про державну службу» щодо політичної неупередженості державного службовця. Іванов І.І. звернувся до суду з позовною заявою щодо оскарження рішення про притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Дайте оцінку ситуації. Чи законно Іванова притягнули до відповідальності?

3. 5 вересня 2019 р. державний службовець Ф. був звільнений із займаної посади за прогул на підставі п. 4 ст. 40 КЗпП України. Зі слів Ф., прогул справді мав місце 20 грудня 2018 р., але був зумовлений участю Ф. у гасінні пожежі. З огляду на надані пояснення, у грудні Ф. не було притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Новий керівник державного органу, де Ф. перебував на службі, призначений на посаду 25 лютого 2019 р., питання про прогул порушив повторно і застосував до Ф. ще одне дисциплінарне стягнення у вигляді догани.

Дайте юридичну оцінку ситуації.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України: Закон України від 23.07.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 р. // Відом. Верхов. Ради УРСР – 1971. – Додаток до № 50.

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2016. – № 4. – Ст. 43.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

Про прокуратуру: Закон України від 10.12.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

Модуль 4. Адміністративно-деліктне право.

Тема 19. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.

1. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
2. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.
3. Принципи адміністративної відповідальності.
4. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами.
5. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.

Завдання

1. Знайдіть помилкові твердження, спираючись на чинне законодавство.

1) Протокол про адміністративне правопорушення (додаток 1) складається відповідно до статті 254 КУпАП. До протоколу про адміністративне правопорушення долучаються: 1) письмові пояснення свідків правопорушення у разі їх наявності; 2) акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу у разі здійснення його затримання; 3) акт огляду на стан сп'яніння у разі проведення огляду на стан сп'яніння; 4) інші документи та матеріали, які містять інформацію про правопорушення.

2) Справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення, за місцем проживання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, за місцем реєстрації транспортного засобу та на місці вчинення адміністративного правопорушення.

3) Розгляд справ про адміністративне правопорушення у закритому режимі проводиться із додержанням усіх правил провадження. Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення у закритому режимі можуть бути присутні лише особи, які беруть участь у провадженні в цій справі.

2. Два автомобілі, що належать ООО «Медтехніка» порушили правила паркування транспортних засобів за адресом місто Харків, сул. Сумська, 10. Органи Національної поліції України зафіксували дане правопорушення та звернулися до водія одного із автомобілів Іванова І.І. для складання протоколу про адміністративне правопорушення. Водія іншого автомобілю

на місці не було та працівники органів Національної поліції України зафіксували дане правопорушення в режимі фотозйомки (відеозапису) (за допомогою технічних засобів, що дають змогу здійснювати фотозйомку або відеозапис та функціонують згідно із законодавством про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах).

Дайте юридичну оцінку ситуації. Хто буде нести відповідальність у цих випадках за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху?

3. Громадянин В., керуючи власним автомобілем, допустив наїзд на пішохода, який рухався на регульованому пішохідному переході, внаслідок чого пішохід отримав легкі тілесні ушкодження.

До якого виду відповідальності буде притягнуто гр. В? Що є підставою для розмежування адміністративної і кримінальної відповідальності у цьому випадку?

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 18.12.1984 р. // Відом. Верхов. Ради УРСР – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306 // Офіційний вісник України – 2001. – № 41. – Ст. 1852.

Тема 20. Адміністративне правопорушення.

1. Поняття адміністративного правопорушення.
2. Ознаки адміністративного правопорушення.
3. Відмежування адміністративного правопорушення від кримінального правопорушення.
4. Відмежування адміністративного правопорушення від дисциплінарного правопорушення.

Завдання

1. На громадянина А. було складено протокол про адміністративне правопорушення за порушення правил дорожнього руху. Протокол склав працівник патрульної служби, після чого дізнався, що громадянин А. є військовослужбовцем та направив протокол до військової частини для притягнення останнього до відповідальності за Дисциплінарним статутом ЗСУ.

Визначте законність дій працівника патрульної служби. До якого виду юридичної відповідальності треба притягти громадянина А.?

2. Перегляньте наведені нижче правопорушення та визначить, які з них є адміністративними, які дисциплінарними, які кримінальними, а які взагалі не є правопорушеннями. Відповіді обґрунтуйте: 1) посадова особа порушила правила трудового розпорядку та була притягнута до відповідальності своїм керівником; 2) особа похилого віку зберігала апарат для вироблення самогону та інших міцних спиртних напоїв; 3) службова особа порушила встановлені законодавством вимоги пожежної безпеки на підприємстві; 4) особа умисно перешкоджала законній діяльності професійної спілки підприємства «Енергоатом»; 5) працівникам підприємства «Промінь» безпідставно не виплачується заробітна плата вже більше п'яти місяців умисно з вини керівника даного підприємства; 6) злісна непокора законному розпорядженню поліцейського при виконанні ним службових обов'язків; 7) посадова особа ухиляється від виконання законних вимог прокурора; 8) посадова особа не виконала свої повноваження, що покладені на неї посадовою інструкцією; 9) невиконання законних вимог посадових осіб органів ринкового нагляду та їх територіальних органів щодо проведення перевірки, а саме ненадання їм передбаченої законодавством інформації; 10) особа застосувала спеціальний засіб самооборони з порушенням установлених законодавством правил.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 18.12.1984 р. // Відом. Верхов. Ради УРСР – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

Про Національну поліцію: Закон України від 05.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

Тема 21. Юридичний склад адміністративного правопорушення.

1. Поняття юридичного складу адміністративного правопорушення.
2. Види юридичних складів адміністративного правопорушення.
3. Структура юридичного складу адміністративного правопорушення.

Завдання

1. За порушення санітарного законодавства було винесено постанову про застосування фінансових санкцій до юридичної особи. Керівник юридичної особи заперечував та збирався оскаржити рішення, мотивуючи тим, що відсутній склад адміністративного правопорушення, а саме суб'єктивна сторона. Крім того вказував на те, що не можна притягти юридичну особу до адміністративної відповідальності.

Дайте юридичний аналіз ситуації.

2. За рішенням державного інспектора рибоохорони громадянина С. було притягнуто до адміністративної відповідальності за порушення правил

рибальства. У постанові про накладення адміністративного стягнення зафіксовано, що С. незаконним способом, використовуючи сітку, ловив рибу у ставку, орендованому ТОВ “Насіння”. Представник юридичного відділу зазначеного ТОВ з рішенням інспектора не погодився, зауваживши, що С. має відповідати за дрібне викрадення чужого майна.

Порівняйте склади правопорушень, про які йдеться у завданні, та висловіть свою точку зору.

3. 19-річний громадянин України А., який разом із однокласниками відпочивав у парку, був затриманий поліцейським, яким було складено протокол за правопорушення, передбачене ч.1. ст. 175¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення. За результатом розгляду справи на А. було накладено штраф у розмірі 204 грн.

Проаналізуйте склад правопорушення та дайте юридичну оцінку по даній справі.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 18.12.1984 р. // Відом. Верхов. Ради УРСР – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

Про Національну поліцію: Закон України від 05.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. // Відом. Верхов. Ради України – 1994. – № 27. – Ст. 218.

Про затвердження Правил любительського і спортивного рибальства та Інструкції про порядок обчислення та внесення платежів за спеціальне використання водних живих ресурсів при здійсненні любительського і спортивного рибальства: Наказ Державного комітету рибного господарства України № 19 від 15.02.1999 р. // Офіційний вісник України – 1999. – № 19. – Ст. 849.

Про затвердження Порядку здійснення любительського і спортивного рибальства: Постанова Кабінету Міністрів України № 1126 від 18.07.1998 р. // Офіційний вісник України – 1998. – № 29. – Ст. 1099.

Тема 22. Заходи адміністративної відповідальності.

1. Поняття адміністративного стягнення.
2. Види адміністративних стягнень.
3. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних правопорушень.
4. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

Завдання

1. Стосовно сімнадцятирічного громадянина А. судом було винесено постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за

ст. 185 КУпАП. Громадянин А. подав апеляційну скаргу, в якій зазначив, що зі ст. 24-1 КУпАП до неповнолітніх у віці від 16 до 18 років застосовуються заходи впливу, а не адміністративні стягнення, до яких відноситься штраф.

Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд?

2. Шістнадцятирічний Попов П. їхав на велосипеді по вулиці Пушкінській та не дотримуючись правил дорожнього руху виїхав на зустрічну смугу й пошкодив транспортний засіб (автомобіль) Іванова І.І. Після чого Іванов І.І. зупинився та повідомив органи Національної поліції про адміністративне правопорушення, а Попов П. залишив місце дорожньо-транспортної пригоди.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Чи буде Попов П. притягнутий до адміністративної відповідальності? Якщо так, то за яким правилом та які стягнення або заходи впливу до нього можна застосувати?

3. Поліцейський 27.11.2019 склав стосовно громадянина З., 1954 р.н., протокол про вчинення адміністративного правопорушення, за яке передбачена відповідальність ч. 4 ст. 127 КУпАП, і направив протокол до суду.

Суд, розглянувши матеріали справи про адміністративне правопорушення, 29.12.2019 р. виніс постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді 20 годин громадських робіт.

Обґрунтуйте законність рішення суду. Як Ви вважаєте, чи є підстави для оскарження постанови суду?

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 18.12.1984 р. // Відом. Верхов. Ради УРСР – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

Про Національну поліцію: Закон України від 05.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306 // Офіційний вісник України – 2001. – № 41. – Ст. 1852.

Тема 23. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.

1. Поняття та особливості проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
2. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
3. Докази у справах про адміністративні правопорушення.
4. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

Завдання

1. 5 грудня 2018 року стосовно громадянина А. судом було винесено постанову про накладення на нього адміністративного стягнення у вигляді штрафу. Громадянин А. вирішив оскаржити постанову у зв'язку з тим, що на його думку суд не врахував пом'якшуючи та обтяжуючи обставини. 20 грудня 2018 року він подав скаргу безпосередньо до апеляційного суду.

Які юридичні помилки допустив громадянин А.? Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд?

2. Посадова особа Національної поліції 03.05.2019 р. зупинила громадянина А., який під час керування транспортним засобом заїхав на залізничний переїзд у момент, коли рух через переїзд був заборонений. Факт вчинення зазначеного правопорушення було зафіксовано представником Національної поліції особисто. Громадянин А. не заперечував факту скоєння ним правопорушення і пояснив представнику закону, що щиро кається у скоєному. Посадова особа останні обставини не врахувала і все одно склала протокол про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 123 КУпАП, визначивши суб'єктом правопорушення фізичну особу, за якою зареєстровано транспортний засіб.

Чи законні дії представника Національної поліції? Дайте юридичний аналіз ситуації.

3. 25 листопада 2019 року громадянин України С., мешканець міста Х., вчинив адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 182 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме – порушення правил додержання тиші в населених пунктах.

Який орган повинен розглянути питання про притягнення С. до адміністративної відповідальності?

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 18.12.1984 р. // Відом. Верхов. Ради УРСР – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

Про Національну поліцію: Закон України від 05.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306 // Офіційний вісник України – 2001. – № 41. – Ст. 1852.

Тема 24. Організаційно-правові засади управління економікою та соціальною сферою.

Завдання

1. Відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» повнолітній громадянин А. звернувся до медико-

соціальної експертної комісії для проходження експертизи та з метою отримання інвалідності. При цьому громадянин А. надав комісії всі необхідні документи. Після проведення експертизи медико-соціально експертна комісія прийняла рішення про відмову у надання інвалідності. Останній не згоден з таким рішенням та бажає його перегляду.

Чи має право громадянин А. оскаржити рішення медико-соціальної експертної комісії? Якщо так, то яким чином? Зробіть юридичний аналіз ситуації.

2. Охарактеризуйте завдання кожного з перелічених органів у сфері державного управління економікою: а) Кабінет Міністрів України; б) Міністерство розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України; в) Антимонопольний комітет України.

Тема 25. Управління обороною і національною безпекою.

Завдання

1. Знайдіть помилкові твердження, спираючись на чинне законодавство:

1) Функцією Ради національної безпеки і оборони України є внесення пропозицій Президенту України щодо реалізації засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері національної безпеки і оборони;

2) Головою Ради національної безпеки і оборони України є Міністр внутрішніх справ;

3) Інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення діяльності Ради національної безпеки і оборони України здійснює її апарат, який підпорядковується Президенту України;

4) Рішення Ради національної безпеки і оборони України приймаються не менш як двома третинами голосів її членів.

2. Громадська організація «За мир» офіційно звернулась до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки для отримання інформації стосовно законопроекту «Про внесення змін до Закону України "Про національну безпеку України" щодо заборони участі України у розподілі мігрантів, який відбувається в країнах-членах Європейського Союзу». Метаю такого звернення громадської організації було вказано «проведення експертизи законопроекту.....».

Дайте юридичну оцінку ситуації. Чи має право Комітет надавати таку інформацію щодо національної безпеки?